

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielewicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Dariusz Kala

w sprawie J.K.

skazanego z art. 207 § 1 k. k., art. 280 § 1 k. k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

w dniu 6 marca 2025 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego,

od wyroku Sądu Rejonowego w Żarach

z dnia 26 września 2024 r., sygn. akt II K 637/24,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę J.K. przekazuje Sądowi
Rejonowemu w Żarach do ponownego rozpoznania.**

Małgorzata Gierszon

Wiesław Kozielewicz

Dariusz Kala

UZASADNIENIE

J.K. został oskarżony o to, że:

1. w okresie od dnia 1 listopada 2015 r. do dnia 3 czerwca 2024 r. w miejscowości K. woj. [...] w miejscu wspólnego zamieszkania, znęcał się psychicznie nad swoją matką K.K. oraz swoim ojcem E.K., w ten sposób, że będąc pod

- wpływem alkoholu wszczywał awantury domowe, wyzywał ich słowami powszechnie uznawanymi za obelżywe i wulgarne, ciągle niepokoił oraz fizycznie w ten sposób, że ww. pokrzywdzonych popychał, szarpał, uderzał pięściami po całym ciele, groził ww. pokrzywdzonym pozbawieniem życia, niszczył mienie, tj. o czyn z art. 207 § 1 k.k.;
2. w okresie od dnia 1 sierpnia 2023 r. do dnia 3 czerwca 2024 r. w miejscowości K. woj. [...], w miejscu wspólnego zamieszkania, znęcał się psychicznie nad swoją siostrą A.S. oraz swoim szwagrem P.S., w ten sposób, że będąc pod wpływem alkoholu wszczywał awantury domowe, wyzywał ich słowami powszechnie uznawanymi za obelżywe i wulgarne, ciągle niepokoił, groził ww. pokrzywdzonym pozbawieniem życia, tj. o czyn z art. 207 § 1 k.k.;
 3. w dniu 17 czerwca 2023 r. w miejscowości K. woj. [...], po uprzednim użyciu przemocy w postaci popychania i szarpania wobec K.K. doprowadził ją do stanu bezbronności, a następnie dokonał kradzieży z jej torebki podręcznej kwoty 25 złotych, czym działał na jej szkodę, tj. o czyn z art. 280 § 1 k.k. (k. 132 - 134).

Sąd Rejonowy w Żarach wyrokiem z dnia 26 września 2024 r., sygn. akt II K 637/24, uznał J.K. winnym popełnienia zarzucanych mu czynów i za czyn z pkt 1, wyczerpujący znamiona występku z art. 207 § 1 k.k., wymierzył mu karę 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności, za czyn z pkt 2, wyczerpujący znamiona występku z art. 207 § 1 k.k., wymierzył karę 9 miesięcy pozbawienia wolności, a za czyn z pkt 3, wyczerpujący znamiona występku z art 280 § 1 k.k., wymierzył karę 2 lat pozbawienia wolności; na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. oraz art. 62 k.k. jako karę łączną wymierzył karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności w terapeutycznym systemie jej wykonania; na podstawie art. 41a § 1 k.k. orzekł zakaz zbliżania się na odległość mniejszą niż 50 metrów do pokrzywdzonych A.S., K.K., E.K. i P.S. i kontaktowania się z nimi na okres lat 3 oraz nakaz opuszczenia lokalu w miejscowości K. na okres 3 lat; na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł obowiązek

naprawienia szkody poprzez zapłatę kwoty 25 złotych na rzecz pokrzywdzonej K.K.; na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej łącznej kary pozbawienia wolności zaliczył mu okres rzeczywistego pozbawienia wolności.t

Wyrok ten uprawomocnił się bez postępowania odwoławczego w dniu 4 października 2024 r.

Od powyższego wyroku Sądu Rejonowego w Żarach kasację złożył Prokurator Generalny. Zaskarżył ten wyrok w całości na niekorzyść skazanego J.K. **Zarzucił** w kasacji rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 410 k.p.k. w zw. z art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., polegające na nienależytym uwzględnieniu, wynikających z ujawnionego na rozprawie materiału dowodowego istotnych okoliczności sprawy, związanych z odbywaniem przez oskarżonego w okresach: od dnia 22 czerwca 2016 r. do dnia 19 listopada 2016 r. oraz od dnia 29 czerwca 2020 r. do dnia 25 kwietnia 2021 r. kar pozbawienia wolności i nierozważeniu ich w aspekcie realizacji znamion występku znęcania, w wyniku czego doszło do wadliwego określenia w pkt I wyroku granic czasowych przypisanego czynu z art. 207 § 1 k.k. i skazania J.K. za znęcanie się nad rodzicami – K.K. i E.K. w okresie od dnia 1 listopada 2015 r. do dnia 3 czerwca 2024 r. Podnosząc ten zarzut **wniósł** o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Żarach do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna w rozumieniu art. 535 § 5 k.p.k., albowiem zaskarżony nią wyrok Sądu Rejonowego w Żarach jest wadliwy z powodu rażącego naruszenia prawa, opisanego w zarzucie kasacji. Z treści zaskarżonego kasacją wyroku Sadu Rejonowego w Żarach wynika, iż tenże Sąd przypisał J.K., w pkt 1, popełnienie na szkodę K. i E. małżonków K., nieprzerwanie w okresie od dnia 1 listopada 2015 r. do dnia 3 czerwca 2024 r., występku kwalifikowanego z art. 207 § 1 k.k. Sąd *meriti*, podczas rozpoznawania sprawy dysponował dowodem w postaci informacji Krajowego Rejestru Karnego, z której wynika, że J.K. był pozbawiony wolności - w okresie od dnia 22 czerwca 2016 r. do

dnia 19 listopada 2016 r. odbył zastępczą karę pozbawienia wolności, orzeczoną w sprawie Sądu Rejonowego w Żarach o sygn. akt II K 1051/15, a następnie od dnia 29 czerwca 2020 r. do dnia 25 kwietnia 2021 r. odbył kolejną karę pozbawienia wolności, orzeczoną w sprawie Sądu Rejonowego w Żarach o sygn. akt II K 572/19 (por. k. 54 -57, k. 47 - 48). Powyższe okoliczności miały istotne znaczenie dla prawidłowego ustalenia czasu popełnienia przestępstwa i tym samym do prawidłowego wyrokowania.

Wprawdzie występki z art. 207 § 1 k.k. jest przestępstwem trwałym, ale nie sposób uznać, w sytuacji, gdy nie została przyjęta konstrukcja z art. 12 § 1 k.k., że odbywanie przez określony, dłuższy czas kary pozbawienia wolności - w niniejszej sprawie najpierw 5 miesięcy, a następnie 10 miesięcy - nie stanowiło przeszkody do przyjęcia, że znęcanie się nad osobami najbliższymi, z którymi J.K. zamieszkiwał zarówno przed, jak i po opuszczeniu jednostek penitencjarnych, oczywiście przy wykazaniu wszystkich podmiotowych elementów tego przestępstwa, może stanowić jeden czyn zabroniony, a więc i jedno przestępstwo znęcania się (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2010 r., sygn. akt V KK 74/19, LEX nr 584784). Jakkolwiek przestępstwo określone w art. 207 § 1 k.k. ma charakter trwały, bowiem sprawca swym zachowaniem wywołuje bezprawny stan i utrzymuje go przez dłuższy czas, to nie oznacza to możliwości włączenia do okresu znęcania się nad pokrzywdzonymi tych odcinków czasowych, w których sprawca przebywał w jednostkach penitencjarnych. Istota zachowań zarzucanych J.K. ujętych w czynie z pkt 1, sprowadzała się bowiem do bezpośrednich działań w stosunku do pokrzywdzonych K. i E.K., co oznacza, że w okresie, w którym był on pozbawiony wolności, nie mógł się ich dopuszczać (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2017 r., sygn. akt V KK 38/17, LEX nr 2278335).

Sąd *meriti* nie nadał tej okoliczności należytej wagi pomimo, iż wynikała ona ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz miała istotne znaczenie dla wydanego rozstrzygnięcia, nie została właściwie uwzględniona w procesie wyrokowania, do czego ten Sąd był przecież zobowiązany na mocy dyspozycji art. 410 k.p.k. Zaskarżony niniejszą kasacją wyrok nie może zatem zostać uznany jako

rozstrzygnięcie będące wynikiem wnikliwej analizy całokształtu ujawnionych okoliczności (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 4 listopada 2020 r., sygn. akt V KK 401/20, LEX nr 3075189, z dnia 16 lutego 2021 r., sygn. akt V KK 524/20, LEX nr 3123440).

W konsekwencji powyższego, zaskarżony kasacją wyrok Sądu Rejonowego w Żarach, został wydany również z rażącym naruszeniem art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., w myśl którego obowiązkiem sądu jest dokładne określenie w wyroku przypisanego oskarżonemu czynu. Czas popełnienia przestępstwa należy niewątpliwie do okoliczności istotnych w sprawie. W pojęciu dokładnego określenia czynu przypisanego, o jakim mowa w art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., mieści się m.in. precyzyjne, tak jak to możliwe w realiach danej sprawy, określenie czasu popełnienia przestępstwa. W opisie czynu przypisanego wyrokiem należy bowiem zawrzeć nie tylko sposób popełnienia tego przestępstwa, jego ewentualne skutki, rodzaj atakowanego dobra chronionego prawem, ale również czas i miejsce działania lub zaniechania sprawcy. Czas ten, to okres objęty przestępczą działalnością, a w wypadku czynu kwalifikowanego z art. 207 § 1 k.k., ramy czasowe pomiędzy pierwszym, a ostatnim zachowaniem sprawcy składającym się na przypisany czyn (por. np. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 30 sierpnia 2006 r., sygn. akt III KK 262/06, LEX nr 192998, z dnia 20 kwietnia 2017 r., sygn. akt V KK 39/17, LEX nr 2278335). W realiach sprawy istniała zatem konieczność wyeliminowania z przypisanego występkę z pkt 1 okresów, w których J.K. był pozbawiony wolności. Należy też zauważyć, iż w sprawie rysuje się możliwość przyjęcia konstrukcji prawnej prowadzącej się do uznania zachowań opisanych, w pkt 1 aktu oskarżenia jako odrębnych czynów zabronionych z art. 207 § 1 k.k., popełnionych kolejno: od dnia 1 listopada 2015 r. do dnia 21 czerwca 2016 r., od dnia 20 listopada 2016 r. do dnia 28 czerwca 2020 r. oraz od dnia 26 kwietnia 2021 r. do dnia 3 czerwca 2024 r. Pobyty J.K. w jednostkach penitencjarnych podzieliły bowiem wadliwie przypisany mu występki znęcania się na trzy odrębne okresy. W ramach ponownego rozpoznania sprawy Sąd Rejonowy w Żarach powinien rozważyć, czy zachowania podejmowane

przez J.K. na przestrzeni lat 2015 - 2024, jednakże wyłącznie w czasie, kiedy przebywał on na wolności, stanowią jeden czyn zabroniony, czy też trzy odrębne występki, każdorazowo realizujące ustawowe znamiona art. 207 § 1 k.k. Nie przesądzając zarazem o treści przyszłego rozstrzygnięcia stwierdzić należy, iż w przypadku ewentualnego uznania, że J.K. swoimi zachowaniami dopuścił się popełnienia, na szkodę K.K. i E.K., więcej niż jednego występuku z art. 207 § 1 k.k., jego sytuacja prawna niewątpliwie uległaby pogorszeniu.

Kierując się przedstawionymi motywami Sąd Najwyższy, z mocy art. 537 § 2 k.p.k. i art. 535 § 5 k.p.k., orzekł jak w wyroku.

Małgorzata Gierszon Wiesław Koziół Dariusz Kala

[WB]

r.g.